

Transportstyrelsen
Sjö- och luftfart
601 73 Norrköping
sjofart@transportstyrelsen.se

Trafikverkets yttrande över Transportstyrelsens förslag på skyddade platser (Places of Refuge)

Sammanfattning

Trafikverket ställer sig positiv till Transportstyrelsens förslag om utpekande av skyddade platser för sjöfarten. Samtidigt att det är olyckligt att Trafikverket inte fått kännedom om det pågående arbetet. Som en konsekvens har det nya förslaget inte kunnat utgöra underlag till den nyligen avslutade översynen av kriterier för utpekande av riksintressen. Tre av de föreslagna hamnarna faller i nuläget utanför gällande kriterier och omfattas därmed inte av samma skydd som övriga hamnar i förslaget.

Transportstyrelsen har i sitt förslag utgått från den befintliga maritima infrastrukturen. Trafikverket förutsätter att det inte krävs några särskilda åtgärder i anslutande sjö- eller landinfrastruktur för att säkra de utpekade hamnarnas funktion som skyddad plats över tid. Om den typen av brister skulle uppstå är det inte självklart att eventuella åtgärder faller inom ramen för Trafikverkets ansvar och finansiering. Den frågan behöver klargöras separat.

Yttrande

Transportstyrelsen har tagit fram ett förslag på hamnar som myndigheten bedömer vara lämpliga att använda som skyddade platser i Sverige. Syftet med förslaget är att kunna ta emot fartyg i behov av assistans på en skyddad plats, om det utgör den bästa åtgärden för att skydda människoliv, miljö eller det egna och andras fartyg. Utöver de föreslagna hamnarna ingår även lämpliga ankarplatser belägna i närhet till anslutande farleder. Ankarplatserna är emellertid inte närmare geografiskt beskrivna i förslaget. Istället hänvisar Transportstyrelsen till de ankarplatser som finns angivna i sjökort. De skyddade platserna är endast rekommenderande. Även andra platser kan bli aktuella att använda utifrån de specifika förhållanden och yttre omständigheter som föreligger vid ett särskilt tillfälle.

Utifrån myndighetens roll och ansvar uppfattar Trafikverket Transportstyrelsens förslag som väl genomarbetat och väl samverkat med närmast ansvariga myndigheter. Inte desto mindre är det olyckligt att Trafikverket inte fått kännedom om det pågående arbetet. I Trafikverkets ansvar ingår bland annat att peka ut och precisera riksintressen inom

transportsektorn, i vilket hamnar och farleder ingår. Tre av de totalt trettiofem föreslagna hamnarna är idag inte utpekade som riksintressen, nämligen Härnösand, Hudiksvall och Slite. Skälet är att de inte uppfyller nu gällande kriterier. Dessa omfattas därmed inte av samma skydd som övriga hamnar i förslaget.

Trafikverket har nyligen sett över kriterierna för utpekande av riksintressen. Översynen utgör en del av ett regeringsuppdrag som inkluderar en genomlysning av Trafikverkets samlade anspråk. Uppdraget innefattar även fem andra myndigheter, med Boverket som samordningsansvarig myndighet. Den första delen i uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 20 november 2020. I översynen av kriterierna hade det varit möjligt att belysa, utvärdera och vid behov lyfta in kriteriet "utpekad skyddad plats". Ett liknande kriterium har exempelvis tillkommit för flygplatser, så kallade alternativflygplatser.

Transportstyrelsen har i sitt förslag utgått från den befintliga maritima infrastrukturen. Trafikverket förutsätter att det inte krävs några särskilda åtgärder i anslutande sjö- eller landinfrastruktur för att säkra de utpekade hamnarnas funktion som skyddad plats över tid. Om den typen av brister skulle uppstå är det inte självklart att eventuella åtgärder faller inom ramen för Trafikverkets ansvar och finansiering. Den frågan behöver klargöras separat.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av chefen för Strategisk planering Håkan Persson. Handläggare och föredragande har varit Björn Garberg vid enheten Strategisk planering. Samråd har skett med Rein Juriado vid avdelningen Strategisk utveckling, Anton Udd vid enheten Samhällsplanering samt Pia Berglund vid enheten Strategisk planering.

Håkan Persson

Enhetschef Strategisk planering